

1. Fl: 2-12, 17997

AMATŐR FILMÉLET

II. ÉVF. 1 SZÁM
JANUÁR

ÁRA 30 FILL.

AMATŐR FILMÉLET

II. ÉVFOLYAM, 1937. JANUÁR.

FŐSZERKESZTŐ: GYULAI FERENC DR.
SZERKESZTI: KÁLMÁN T.
FŐMUNKATÁRS: HORÁCSEK RUDOLF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest II.
Margit-körút 34. 1. em. 1. Tel.: 1-517-71.
Szegedi szerkesztőség: Kuhn Antal szer-
kesztő, Szeged, Kigó-utca 1. szám, III. em.

Megjelenik évente tizenkétszer.

Előfizetési árak: Fotoérettel együtt:
Egy évre 3.— P. Egy évre 5.— P.
Fél évre 1:50 P Fél évre 2:50 P.

Románban: Fotoérettel együtt:
Egy évre 130 leu. Egy évre 240 leu.
Fél évre 70 leu. Fél évre 130 leu.

Fotóvással együtt 1 évre P 5.—, 1/2 évre
P 2:50. Fotóvással és Fotoérettel együtt
1 évre..... P 7.— 1/2 évre..... P 4.—

MAI CÍMLAPKEPÜNK :
KIS SÍBAJNOK
FORNÉT ERVIN
EUMIG INDEX GÉ.
F. 1 : 2,8. Mimos Orthofilm

Képkertet legolcsóbban **HOFFMANN FERENC**

KÉPKERETGYÁRÁBAN SZEREZHET BE.
BUDAPEST, IV, KÁROLY-KRT 28. ÉS GERLÓCZY-U. 5.
ALAPITVA: 1880. ÉVBEN. TELEFON: 1-892-39.

AMATEUR KINO-SERVICE

BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI-ÚT 23. SZ. TELEFONSZÁM: 1-433-99

KIZÁRÓLAG KESKENYFILMMEL
FOGLALKOZÓ SZAKÜZLET.

RAKTÁRON AZ ÖSSZES GYÁRT-
MÁNYÚ FELVEVŐ, ÉS LEADÓ-
GÉI EK, FELSZEREI ÉSEK, VAI A-
MINI NYERS, ÉS MŰSORFII MEK

FILMKÖLCSÖNZÉS

SAJÁT, MODERN LABORATORIUM

Amatőr-filmelőadások zenekíséréte

F. Forintos Titus

Amatőrfilmjeink szűkebb körben való leadása alkalmával gyakran tapasztalhattuk azt, hogy a nézők bizonyos fokú csalódottsággal szemlélik filmjeinket s az őszintén megmondott véleményük oda konkludál, hogy az előadás mégsem volt olyan, mint a „nagyoznik“ előadása. Valami hiányzott belőle. Furesa volt. S ha feszegetni kezdjük a dolgot, rendre kiderül, hogy a kép nagyság ellen nem volt kifogásuk; a kép élessége és világossága is megfelelt; a főszereplők játéka is megelégedést keltett, pusztán a leadás közbeni monoton zúgás volt a furesa: hiányzott a zene.

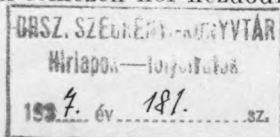
Az amatőrfilmek ezidőszertint — egy-két kivételtől eltekintve — a néma filmek korszakát élik, s leadás közben a monoton gépzajon kívül más hang nem kíséri a képpergést. Ez az egyhangú zaj pedig furesa és bántó, sőt valósággal elidegenítő hatást vált ki bennünk s a legszebb képeket is bizonyosfokú hiányérzéssel szemléljük.

Tudott dolog az is, hogy a mozgóképek nyugodt szemléléséhez és a lejátszódó filmjelenet átéléséhez az egyes mozgásokat hanggal (zenével) kell aláfestenünk, illetve kísérnünk. Most nem bocsájkozunk bele ennek a részletes taglalásába, pusztán annyit jegyzünk meg, hogy a néma mozik filmjeikhez gondosan összeválogatott, leginkább szöveg nélküli, úgynevezett „mozi-zenét“ adtak s mindig gondosan ügyeltek arra, hogy a zene ritmusa, stb. a film egyes jeleneteivel összhangban legyen.

Az előbb elmondottakból megállapíthatjuk azt, hogy a néma filmes amatőrelőadások ezidőszertinti legnagyobb kérdése a kísérő zene hiánya.

A felfelett kérdés megoldására két mód áll rendelkezésünkre. Az egyik mód a régi néma mozik módja: a zenekar felállítás — erről azonban már eleve le kell mondanunk; a másik pedig a gramofonzene. Miután ma már a gramofon mindenütt el van terjedve, ennek megvalósítása a legcsakélyebb nehézséget sem okozza. Az amatőrképpergetés gramofonzenével való kísérésének technikai kivitele a következő: Gramofonlemezeinket a leadandó film jeleneteinek megfelelően válogatjuk össze s az előadás alkalmával, minden szünet nélkül adjuk le. Ennek előfeltétele az hogy két gramofonunk legyen. Ha csak egy gramofonunk van, a másikat kölcsön kérjük. A kiválogatott lemezeket már jó előre összerakjuk és pedig oly sorrendben, amint azt a filmjelenetek megkívánják. Leadáskor feltesszük az első lemezt és a filmmel egyidejűleg megindítjuk az I. sz. gramofont. Ennek játzsása alatt a II. sz. gramofonra feltesszük a sorra következő lemezt s jelenetváltáskor az egyik gépet zárjuk, a másikat pedig nyitjuk.

Feltétlenül szükséges az hogy a filmet előadás előtt, önmagunknak levefítsük s így válogassuk össze a lemezeinket, megfigyelve azt, hogy mindegyik lemezen hol kezdődik a zenei stb. rész. Az

utóbbira azért van szükségünk, hogy kezdéskor a tüt egyenesen ide tegyük s ezáltal mellőzzük a gramofon bevezető, sustorgó zaját, amit folytonos leadásnál el kell kerülnünk.

Arra nézve, hogy az egyes jelenetekhez mily lemezeket illesztünk, vagyis a lepergő cselekményt mily zenével kísérjük, csak általános útbaigazítást tudunk adni. Ez pedig abból áll, hogy gyors mozgású jelenetek pattogó ritmusú, a csendes élettörténések pedig halk, vagy közömbös zenét kívánunk meg. Ha a filmszereplő énekel, énekszámot adhatunk, de ha a képen nincs, úgy a zenekari kíséretet a hangban is mellőznünk kell s ügyeljünk a férfi, vagy női énekekre is.

Egyébként pedig a kísérő zene összeállítását, — a gyakorlatban — rendszerint a birtokunkban levő lemezek szabják meg, mindenesetre azonban tartózkodnunk kell a nagy túlzásoktól és igen jól tesszük, ha jövőben a hanglemez szükségletünk beszerzésénél filmamatőr voltunkra is tekintettel leszünk.

Innen, onnan . . .

A kisfilmzés „hatósági” akadályai.

Ásványi József

Valószínűleg sokan meglepődnek a cím olvasásakor: — hát ilyenek is vannak?

Nincsen semmi akadály a képpergetésnek mindaddig, amíg az nyilvános vetítésre nem kerül. A komoly akadály azonban itt kezdődik, mert ha az amatőr, képeit egyesületben, ismeretterjesztő előadás keretén belül nyilvánosság előtt akarja bemutatni, szigorúan beleütközik a mozgószínházak ügyeivel kapcsolatos törvényekbe, rendeletekbe, mert a hazai amatőrfilmzés ügye még nem jutott el eddig, hogy külön törvények és rendeletek írják elő a vetítéssel kapcsolatos és a professzionista normálfilmszínházak tárgykörtől összehasonlíthatatlanul távol álló rendszabályait.

Egy igen súlyos nehézség az amatőrképpergetők vállán az a rendelkezés, hogy mozgóképeket csak olyan szabad bemutatni, amelyet előzőleg a filmcenzura átnézett és játszásra engedélye-

zett. Itt nincs megjelölve a különbség amatőr-kisfilm, vagy a hivatásos normálfilm között. Ha felvételeinket súlyos költségek árán nem cenzuráztatjuk le, azt nyilvánosan — a törvény rendelkezése értelmében — levetíteni nem szabad, sőt azzal versenyre sem lehet elmenni.

Másik nagy akadály a nyilvános filmvetítésnek az, hogy mozgóképet vetíteni csak tűzbiztos kamrából és tűzoltósági közreműködéssel szabad, holott tudott tény, hogy az összes kis- és keskenyfilmek nem gyűlékonyak, ilyen vetítésből kifolyólag, amióta az amatőrfilmpergetés megindult, soha még tűzveszély nem keletkezett.

Amatőrképpergetésről lévén szó, ami sem erkölcsrontás, sem üzleti spekuláció jelleggel nem bír, csupán az amatőrfilmművészet fejlesztését hivatott előmozdítani és illusztrálni, igen örülünk, ha a hivatalos tényezők magukévá tennék e szép és nemes sporttal foglalkozók kívánságait és különbséget téve az amatőr kisfilm és a szigorú rendszabályokat feltétlenül megkívánó hivatásos normálfilm között, törvényileg válasz-

tanák a kettőt el egymástól. Éppen időszerű ezen kívánsága az amatőröknek már azért is, mert ebben az esetben az iskolákban bevezetésre kerülő oktatófilmek nagyrészt maguk a pedagógusok készítenék el, — karöltve a diáksággal — és ne lehessen ez akadálya annak, hogy egy ilyen ismeretterjesztő filmelőadások keretében a nyilvánosság előtt le ne pereghessen.

Az éghető és éghetetlen film

Kálmán I.

Az amatőrfilmezők előtt ismeretes dolog az, hogy a jó film alapanyagának rugalmasnak, jól hajlónak, szilárdnak, egyenletes erősségűnek, átlátszónak, világosnak, színtelennek, homogénnek és hólyagmentesnek kell lennie. Az egészen természetes követelmény, hogy ezenkívül a víz és vegyszer behatásoknak is ellent kell állnia.

Ennek a feltételnek a használatban levő filmek mind kivétel nélkül megfelelnek. Az alapanyagot tekintve, azonban a filmek nagy birodalmát két csoportra osztják fel. Az éghető és éghetetlen filmek csoportjára. Ez a felosztás pedig már magában hordja az alkalmazási módot is. Ugyanis az éghető film-alapanyagot a normál filmezők, míg az éghetetlen anyagot a keskenyfilmezők használják. A normál filmezéstől eltekintve, az éghető filmanyag az amatőrök kezébe csak mint tekeres. — sik (pack), vagy kisméretű (Contax, Leica stb.) film jut. Az állófényképezés filmanyaga ugyanis éghető filmből készül.

Már most vizsgáljuk meg, hogy mi a lényeges különbség a két film-alapanyag között.

Az éghető film-alapanyag kámfor és nitrocelluloze keverékéből készül. Nagyon gyulékony és robbanékony. Égési hőfoka 180 C°. Hirtelen gyullad, sárgásszínű lánggal ég. A láng gyorsan szalad végig a filmen. Nagyobb mennyiségben hevesen robban. A robbanás pillanatában 800 foknyi hőt fejleszt ki. 20 méternyi távolságra a robbanás által fejlesztett hő már csak 70 fok. Ezt a győri kísérletek igazolták. Nagyobb és huzamosabb ideig tartó hőhatásra szintén meggyullad.

Tűzveszélyessége miatt az éghető filmet csak különleges óvintézkedések mellett szabad vetítésre használni. A mozgófényképszínházak vetítőkamrája tűzmentes anyagból épül, vasajtóval és állandóan homokosládával van ellátva. A vetítőnyílások vasajtócskával szintén elzárhatók. Különleges rendszabályok vannak arra nézve is, hogy a vetítés tartama alatt mily mennyiségű filmanyag lehet a vetítőhelyen. A vetítőgépben hűtőszervezetek: vízűtők, vagy légűtőkak vonják el a fénysugárban levő hőt. Ennek dacára, ha a film megakad, — rossz ragasztásánál, vagy más hiba miatt — a film többnyire meggyullad. Ilyenkor a vetítővásznon, sárga gyorsan terjedő foltot látunk. A vetítőgép szerkezete azonban olyan, hogy az égés továbbterjedését azonnal megakadályozza. Ezt a célt szolgálja az is, hogy a filmek ú. n. tűzvédő dobban vannak elhelyezve.

Az éghető film égése alkalmával mérges gázokat is fejleszt, úgy, hogy vetítését valóban csak szakképzett egyének végezhetik, még pedig az előír' és megfelelő óvintézkedések betartása mellett.

Ne csodálkozzunk tehát azon, hogy a hatóságok nem engedélyezték az éghető filmanyagnak amatőrfilm céljára való felhasználását, mert ezzel sorozatos szerencsétlenségeknek vették az elejét.

Az éghetetlen filmek acetil-celulozéból készülnek, vagyis az alapanyagot acetát segítségével éghetetlenné teszik. Ez az eljárás költséges, így az éghetetlen filmek kb. 15%-al drágábbak. Az éghetetlen film nyílt tűz behatására sem gyullad meg lánggal, hanem valósággal elsenyved. Megpörkölődik, apró hólyagokat vet, majd senyvedve összefut. Égési felülete csak addig terjed ki, ameddig a láng éri. Azontúl magától elalszik. Egyébként is az acetil-filmek minden tekintetben kiállják a versenyt a nitra-filmekkel. Egy hátrányuk van, még pedig az, hogy a hívási folyamat alatt jobban nyúlnak, mint az éghető filmek. Nem áll meg az a feltevés sem, hogy az éghetetlen filmek jobban karcolódnak, mint a nitrafilmek. Ha piszkos a kapu, mind a két film egyformán karcolódik. Tartósságuk szintén azonos.

Huzamosabb hőhatásra ez a film is elég, égése azonban csak a fenti módon folyik le. Az amatőrfilm leadógépek hővezető szitáival védekeznek a tulságos felmelegedés ellen. És hogy ez a védekezés mennyire beválik, bizonyítja az, hogy ezideig még nincs tudomásunk ily leadógép által okozott szerencsétlenség-ről. Az előbb előadottakból láthattuk azt, hogy az amatőrfilmezők oly filmanyag birtokában vannak, amely semmi kívánnivalót nem hagy maga után. Üzembiztonság szempontjából pedig felette áll.

Az való tény, hogy acetil-film

drágább mint az éghető. Ezt az árkülönbözetet azonban, — úgy hiszem, — szívesen elviseljük akkor, ha tudatában vagyunk annak, hogy a leadások alkalmával nem kell rettegnünk attól, hogy az elszakadt film láskásunkat lángra lobbanthatja. Az utóbbi időben a biztonság kérdése mindjobban előtérbe nyomul. Ennek tudható be az a tény, hogy a legutóbbi nemzetközi filmkongresszus az éghetetlen alapanyaggal foglalkozott. Ez alkalommal elhatározták, hogy lassanként a normál-filmeknél is áttérnek az éghetetlen filmre. Ez gazdasági szempontból is előnyösebb volna, mert az acetil- és nitrafilm közötti árkülönbözet a védőberendezések nagymértékű csökkenésével bőségesen megtérülne.

Egy francia cég a Dunáról nagyszabású kultúrfilmet készít. A film a Fekete-hegységtől egészen a szulinai torkolatig terjedő Duna-vidék nép- és földrajzát fogja tartalmazni, még pedig hangos felvételben.

*

A Niezoldi és Krammer gyár Ciné Nizo géppel történeti filmfelvételek egyes kockairól készült nagyításokat keres megvételre. A nagyítások legkisebb méretei a következők lehetnek: 8 mm-es filmkockáról 6×9 cm., 9.5-ről 13×18, 16-ről 18×24 cm-es. A képeknek teljesen kifogástalannak kell lenniök.

*

A Hafa (Hatschek és Farkas) cég csinos börtokban új, fotocella megvilágításmérőt hozott forgalomba. A műszer úgy álló, mint mozgófényképfelvételekhez használható, ára olcsó: 47.— P.

Ugyancsak ő alkalmazta először a brómezüst-emulziót papírtekerésre. Az ily módon elkészített tekercs nappali fénynél is váltható volt. W. Friese-Greene használt először 1883-ben filmet, majd őt 1895-ben Edison A. T. követte, aki a „Kinetoskop”-ot alkotta meg és elsőnek perforálta a filmet.

Az általa adott nyomokon tovább haladva, a magyar származású Demény közreműködésével, a párisi Lumiére Testvérek 1895. febr. 13-án szabadalmaztatták Cinematographie néven készülő képeiket és 1895. dec. 28-án bemutatták az első filmet.

Lumiére Testvérek találmányának lényege abban áll, hogy a felvevő gépben elhelyezett filmet egy továbbító szerkezet (locomotic) arélnyelveske (greifer) segítségével egyenletesen húzza le és egy fényelzáró korong (sector) a film továbbításának ideje alatt a lencsét zárja. Ezzel a mozgófényképezés módja meg volt oldva és a fejlődésnek mi sem állt útjába.

A lezajlott világháború alatt a film óriásit fejlődött, — a háború után filmvárosok épültek s a néma film birtokába vette az egész világot. Filmtrösztök alakultak, amelyek hatalmas összegekben a filmgyártás jobbá, egyszerűbbé és olcsóbbá tételére törekedtek.

Megoldották a színes-filmek problémáját is, amely a háromszín eljáráson alapul. Az utolsó évek alatt az eddig néma film megszólalt, úgy,

AZ AMATŐRFILM

Írta:

F. FORINTOS TITUSZ

6. SZ. FOTOÉLET ZSEBKÖNYVTÁRA

FOTOÉLET KIADÁSA, 1937.
AMATŐR FILMÉLET
M E L L É K L E T E

Minden jog fenntartva.
Copyright by Fotoélet 1937.

Köszöntöm az Olvasót!

A még szegényes magyar amatőrfilm irodalom gazdagabb lett egy értékes munkával, amely a Fotóélet kiadásában jelent meg.

Összinté örömmel számomra, hogy e kiváló értékű, úttörő keskenyfilm szakkönyv elején szólhatok az Olvasókhoz. E könyvecske átvezeti az Olvasót az egész keskenyfilmtechnikán, megmagyarázza a legegyszerűbb amatőr-fogástól a legkomplikáltabb filmproblémáig mindazt, amit egy jó amatőrfilmezőnek tudnia kell. Forintost nem kell különösebben bemutatnunk mint szakíró-t Olvasóinknak, — mert lapjainkban (Fotóélet, Amatőr Filmélet) állandóan olvasták szakcikkeit. Az ő szakcikkei komoly szaktudásról, könnnyed és világos stílusról tettek mindig tanúságot.

E könyvben azonban Forintos az eddigi munkásságát meghorondozta és mindig értéket képviselő, marradandót alkotott. A könyvet nem kell ismertetni és dicsérni, beszél az maga is. Ennek pedig e helyen köszönöm meg a Szerzőnek a magyar keskenyfilmamatőrök nevében ezt a hűzaggóttó munkát.

Budapesten, 1937. jan.

GYULLAI FERENC DR.

gás, valamint az optika szabályait próbálta összekapcsolni. Ezen a nyomon haladt tova Leonardó da Vinci és Newton is. De ezek inkább csak gondolatok és elméletek voltak, a mozgófényképek ősenek az 1825-ben F. W. Herschel és dr. Petton által feltalált „Thamnotrop” tekintetétől. Ezt nyomon követte Stampfer bécsi tanár által készített „stroboszkop”, amely egy tengely körül forgatott, nyílásokkal megszakított korong volt. Ha a korong belsejében mozgási helyzeteket ábrázoló képeket helyeztünk el, majd a korongot megpörgettük, a nyílásokon keresztül figyelve, a képek összefolytak és mozogtak.

A zsebmozgó és mutoszkop csak újabb fejlődési fokok voltak, a mutoszkop néhol még ma is látható és lényegében egy zárt, nézőnyílással ellátott szekrényke, amelynek belsejében a képek egy vízszintes tengely körül forogtak, s a néző szeme előtt gyorsan elvonulva, mozogni látszottak.

A tulajdonképpeni fényképfelvételeket először Janssen csillagász 1874-ben alkalmazta és ekkor az ú. n. fényképező revolvert használta. Mnybridge a vágtható lóról készített 24 fényképezőgéppel sorozatos felvételeket és ugyanebben az évben tökéletesítette Janssen találmányát annyira, hogy egy másodperc alatt 12 felvételt tudott csinálni. A felvevő gép egyes alkatrészei, ú. n. hajtókar, fényzáró korong, kereső és orsó fölé erednek és még ma is használatban vannak.

ideje. Ennélfogva a mozgás különböző részleteiről felvett részkepek összeolvadnak és a mozgás érzetét keltik, — tehát a szem utánérzési képességén alapulnak. A tovamozgás érzetének keltésére, — Marbe kísérletei szerint — másodpercenként legkevesebb 12 változás szükséges. Az egyenletes mozgás elérése céljából azonban másodpercenként 20 változást kell eszközölnünk, — így a felvételnél és leadásnál egy-egy mozgási periódus legkevesebb 1/20 másodpercig tarthat. Ebben már a kép vetítési és ugrásszerű továbbítási ideje is benne van. A fent elmondottakban áll a mozgófényképezés elve, *tehát minél nagyobb a továbbítás sebessége, annál nyugodtabb a kép.*

A mozgófényképezés története.

Mindennek van története, így a mozgóképeknek is. Ha az elmúlt évszázadokban kutatunk a mozgóképek ősei után, kiderül, hogy Titus Lucretius Carus római költő a K. sz. e. évszázadban már tovasuhanó és eltűnő, a tárgyat más helyzetben mutató, tehát *mozgó* képekről ír. Emellett biztos adatunk van arról, hogy a rómaiak már ismerték a mozgó-árnyképekkel játszó színházat is. A már akkor felvetett problémának megoldásával a K. sz. utáni 150 évben Ptolemeus ókori híres csillagász is foglalkozott és a moz-

Amatörgépek százezrei peregnék mindenütt és ontják a fényel írt képen át-suhanó fényt. A magyar amatőrök gépeiből kiáradó fényben a magyar föld szépségeit, a magyar élet színes forgatagát látjuk viszont: ezért meleg szeretettel köszöntöm a magyar filmamatőröket, akik megörökítik számunkra a vidék, a nép és az otthon rejtett szépségeit, sejtelmes életét és tiszta, természetes varázsát.

A magyar filmamatőrök hazánkban úttörő munkát végeznek; művészek, akik a mindig dacoló anyaggal harcolva róják Szépség kereső útjukat és így ezt a magyar nyelven elsőnek megjelenő szakkönyvet, amely az útjukba kerülő nehézségek elhárítására vállalkozott: szívesen köszöntöm és kívánom, hogy lapjait azzal a szeretettel forgassák, mint amilyenvel én, — az amatőr fotográfianak régi barátja, — lapozgattam.

Budán, az 1933. év nyarán.

A mozgófénykép.

A rajz és a festészet ősidőkre visszanyúló művelése óta az emberiség állandóan arra törekedett, hogy a szemével érzékelt képet a maga eredetiségében tehát plasticitásával, színességével és mozgásával együtt, — akarától függően, — *barhol és bármikor ismét előállíthassa.*

Az erre vonatkozó első lépés és mondhatni a többi óhaj kiváltója, a fénykép írt képmű Niepore Niépece és L. J. Daguerre által történt feltalálása volt, mert ez adta meg a bizonyosságot arra vonatkozólag, hogy a többi kívánság is megoldható, csak a megfelelő eszközöket és módokat kell hozzá előállítani, illetve feltalálni.

A fényképezés feltalálásával, majd színessé tételével a látott kép megőrzése és színeinek visszaadása meg volt oldva, a mozgófénykép pedig mindezekhez a mozgást, — újabbon pedig — az előbbiekből származó kívánságoknak megfelelően, a hangot is hozzáfűzte. Ma már csak a plasticitás érzékeltetésének minden szempontból teljesen kielégítő megoldása van hátra, de — úgy hisszük, — a közeljövő e kérdésre is végleges választ fog adni.

Most pedig hűzzük meg a párhuzamot az álló és mozgófénykép között, hogy így az egyes követelményeket fel tudjuk állítani.

Minden kép térbeli tárgyaknak színtoltok és

színárnyalatok útján való ábrázolása. A nyugalmi állapotban levő képeket állóképeknek nevezük, de mivel a nyugalom a mozgásnak nélkülével egyenlő része, az állóképek a mozgóképek egyik fajtáját képezik, — de viszont ezt a tételt meg is fordíthatjuk. Az állóképeket minden különösebb segédeszköz nélkül szemlélhetjük.

A mozgás időrendi sorban egymás után következő cselekményekből áll, így a mozgókép térbeli tárgyakon kívül időbeli történést is közvetít. Ha egy mozgó tárgyról, megfelelő fényképezőgéppel és kellő sebességgel, sorozatos felvételeket készítünk, a kapott képek a fényképezett tárgy mozgásának egyes részleteit fogják ábrázolni. Ezzel az eljárással a mozgást részre bontottunk és ha ezeket a részeket egyesítettük, megkapjuk az egész véghezvitt mozgást, illetve cselekményt. Az egyes mozgási részképek önmagukban állóképeknek számítanak és a mozgásnak összeállítását útján való kiváltása csak a megfelelő készülékekkel eszközölhető. Szemünkben a mozgás állókép-részeinek összeállítása fenyhatással történik — ezért a mozgófényképek csak vetítés útján szemlélhetők.

A vetítés alkalmával nem szigorúan vett mozgás történik, hanem az egyes képrészek változnak és hogy a vetítő-síkon mégis folyamatosan mozgást látnuk, ezt annak tulajdoníthatjuk, hogy az egyes képrészek adta fényhajtás a szemben tovább tart, mint egy-egy képrész vetítési

Jön a színes film.

Horáczek
Rudolf

A színes film lassanként bevonul az amatőrfilmezésbe. A már eddig is ismert Kodachrom-eljáráshoz csatlakozik most az új Agfa-színesfilm, amely Németországban nemrégén jelent meg a piacon. Az Agfa színesfilmnek éppen úgy, mint a Kodak színesfilmnek az az alapgondolata, hogy a három különböző színréteg, melyeket a film tartalmaz, (substraktív eljárás — ellentétben az additív eljárással, amelyek szerint a Kodakolor és az új Perutz színes film készülnek) megadják a természetes színt, a két filmfajta kivitele és kidolgozása azonban lényegesen eltér egymástól. A Kodachrom eljárás azon a vezérelven alapszik, hogy megfelelő előhívási módok és előhívók segítségével mind a három színréteget az illető színben előhívják (ellenőrzött difuzió). Az új Agfa-színesfilm is három rétegből áll, de az egyes emulzió rétegek már olyan vegyi anyagokat tartalmaznak, amelyek által az egyes rétegek a speciális előhívóban színessé válnak. Amennyire mi laikusok megállapíthatjuk, az Agfa-módszer sokkal rövidebb, gyorsabb és egyszerűbb, az eredmény mind a két eljárásnál egyforma és kíváncsian várjuk, hogy mikor fog az Agfa színesfilm a magyar piacon is megjelenni, miután a Kodakfilm már kapható.

Az új színesfilmek elterjedése bizonyára sok új barátot fog szerezni az amatőrfilmezésnek, miután a színesfilm sokkal természetesebben, élénkebben és élethűbben hat a vásznon. A színes filmek ára ugyan kissé magasabb, mint a közönséges filmeké, de azért bizonyára megengedik maguknak néha az amatőrök a színes film luxusát, akár mint egész színes filmet vagy pedig a fekete-fehér filmbe beleszöve egyes színes jelenetet, amely képek az egész filmet megélnéltik. Ezek a lehetőségek még nem nagyon ismertek, nincsenek kikapasztalva és a komoly amatőröknek számos új próbaterületet nyitnak. Az az amatőr, ki már talán megunt a fekete-fehér filmeket, most új impulzust kap mások talán kedves filmjeiket színes filmekben is megismétlik.

Ne gondoljuk azonban, hogy a természetes színekben való filmezés egyszerűbb, mint a fekete-fehér filmmel. Eltekintve attól, hogy a megvilágítási mozgáskör az új színes filmnél kisebb, mint a régi fordítófilmnél (fokozottabban szükséges a fotocellás megvilágításmérő használata) az egyes színek hatása, attól, hogy a megvilágítási mozgáskör az új színes filmnél a különböző fények spektroskopikus összetétele ma még túl kevésé ismert nemcsak az amatőr, hanem a szakember előtt is. Az amatőrnek, ki eddig megszokta a hatást a fény és árnyék elosztásából megítélni, most a színek érzését és látását kell megtanulnia. Munkamódszerét a színesfilm követelményeihez kell megváltoztatnia, hogy felvételei helyesen hassanak. Színek összevisszasága a film hatását rontják, egyszerű harmonikus színek, nagy fénykontrasztok kikerülése pedig a színes film fő követelményei.

Minden amatőr, aki a színes filmmel foglalkozik, a filmezés legszebb területére hatol és ha szeretettel és komolyan foglalkozik vele, olyan örömet talál kedvence szórakozásában, mint azelőtt soha.

Most itt nem arról akarunk beszélni, hogy mikor milyen gyújtótávolságú és fényerejű vetítőobjektívet, mikor milyen fényerejű fényforrást, mikor milyen típusú gépet kell alkalmaznunk, mert hiszen a kisfilmezés még a tehetősebbeknek is alig engedi meg még ma, hogy gépek és lehetőségek között nagyon válogassanak. Mindenki azzal a géppel akar vetíteni, amely gépe már megvan neki. Csak éppen akkor, mikor az akár zártkörű, akár nyilvános közönség már egybegyűlt, akkor szoktak fellépni különböző apró gondok, sok ezer nehézség, amely miatt a vetítés nem mindig a legnagyobb sikertől koronáztatik. Még akkor sem, ha álló, még kevésbé, ha mozgó képről van szó. Mozgóképnél ugyanis a leggyakrabban mozgó géppel találkozunk, a motor okozta rázkódtatás hatására rázkódik az egész kinematográf és ennek megfelelően nyugtalanok a vetített képek, amit sokan felvételi hibának, mások lencsehibának vagy életlen beállításnak tekintenek. Eszembe jut most egy rádió, amellyel abban az időben találkoztam, mikor egy rádiólap szerkesztője voltam. Hatalmas nagy bútor darab volt. Dinamikus hangszóróval, tökéletes alkatrészekből tökéletesen megépítve. Csak éppen hogy úgy dübörgött, hogy semmiféle műsort élvezni nem lehetett vele. Miután semmiféle rádiószakértő segíteni nem tudott és végre is azt akarták, hogy már egyszer élvezni lehessen a készülék hangját, hozzám fordultak, aki azután meg is néztem a készüléket és megállapítottam, hogy annak az égvilágon semmi baja nincs, azonban a hangrezgések következtében az egész bútor darab üzemből táncot járt a padlón s ez okozta a dübörgést. Hasonló esetekkel szoktunk találkozni keskenyfilmvetítésnél is. Táncol az egész gép, habár csak alig észrevehetően, amely kis tánc a középonti sugársor törvényei szerint felnagyítóda érezteti kellemetlen hatását a vetítívásznon. Legelső és legfontosabb tehát minden vetítésnél a gépet rázódásmentesen oly alapszóra rögzíteni, amely eléggé rögzített és eléggé merev is ahhoz, hogy üzemből ne rázódjék a gép. Egy másik gyakori apró kellemetlenség a konnektor távolléte s bizony nem éppen épületes dolog, amikor a villanyzsinór a nézőközönség nyaka köré csavarodik vagy a hölgyek féltve őrzött frizuráját és annak hullámain borzolja fel. Tessék tehát idejében és jó előre gondoskodni arról, hogy elég hosszú legyen a csatlakozó zsinór. De ne legyen az szigetelőszalaggal toldozva-foltozva, még kevésbé pedig szigetelőszalag nélkül megtoldva és ne legyen sodrott izzólámpazsinór, hanem minden esetben a Magyar Elektrotechnikai Egyesület előírásainak megfelelő gömbzsinór. El nem kerülhető, bár üdvös volna elkerülni, hogy kedves vendégeink a csatlakozó zsinórt lábbal tiporják, így hát eleve gondoskodni kell arról, hogy az a drót ezen inzultusoknak ellenállni tudjon anélkül, hogy akár a vezetékben, akár szigetelési hiba folytán mások életében kárt tegyen. Különösen fontos a villamos áram veszélyességére gondolni ott, s ma már a legtöbb helyen így

Movector Billy,
az olcsó családi vetítő

Movector Super,
a nagyteljesítményű vetítő
hangfilm adapterrel

Pan — fordítófilm

Isopan ISS
fordítófilm, a legmagasabb ér-
zékenységű, finomszemcsés
ortopankromatikus emulzió,
belső és külső felvételekhez

Pan — negatívfilm

Pozitív-film
Segédeszközök — tartozékok

A MINŐSÉG JELE!

van, ahol 220 voltos a hálózati áram, nemkülönben azokon a helyeken, ahol névlegesen 110 voltos, de üzemzavar esetén 220, sőt 440 voltra ielszokó egyenáramú feszültség rejtetet veszélyeket. Végül pedig vigyázni kell arra is, hogy ne túlságosan bizakodjunk el az úgynevezett „univerzális“ motorok megbízhatóságában. Mert ezek egészen más fordulatszámot adnak egyenáramnál, mint váltóáramnál s legtöbbször a beépített ellenállás még annyi szabályozási lehetőséget sem nyújt, hogy ki tudjuk egyenlíteni azt a fordulatszámkülönbséget, amely egyenáramnál gyorsított és váltóáramnál lassított felvételeket szokott eredményezni.

Fotoszakkönyvek

Fotoszaklapok speciális beszerzési forrása
HASENFELD OSZKÁR könyvterjesztő vállalata, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 14. Telefon · 1-367-20

A befűző film

Kálmán T.

Ha valamikor meg akarnám írni azt, hogy hogyan változunk át film-amatőrre, elsősorban arra kellene rámutatnom, hogy majdnem mindegyik filmamatőr először az állókép-fényképezéssel foglalkozott. A fejlődés második foka a mozgóképfelvételi készülék beszerzése szokott lenni és csak azután, — rendszerint huzamosabb idő múlva, — tudjuk a filmleadógépet is megvenni. Ekkor már, — természetesen, — egy egész eseménysorozat következik, amelynek során a filmamatőr általában felvett filmtekeres birtokában vagyunk s igyekszünk is ezeket minél előbb levetíteni.

A rövid, rendszerint 8 méter hosszú, filmtekeresek levetítésekor tapasztalni fogjuk azt, hogy a film gépbe való betevésénél kb. egy negyed, vagy esetleg fél méter hosszúságú filmünket pusztán csak a megfelelő vezetőszerkezetekbe való befűzésre használjuk fel. A befűzés, megfelelő beillesztés, üres járatás alatt filmünknek ez a része bizony meglehetősen rongálódik, újjjlenyomatokat kap s emellett ezt a részt nem is vetíthetjük le. Nekünk azonban keskeny és kisfilmjeink minden egyes részére szükségünk van, így el kell tekintenünk attól, hogy érdekes, nehezen pótolható filmjeink elejéből és végéből egy-egy jelentős nagyságú darabot leeláldozunk, éppen ezért nem szabad filmjeinket megfelelő előkészítés nélkül, — csak úgy melegiben, — levetítenünk.

A film vetítésre való előkészítése abból áll, — most nem beszélünk a megvásárlásról és az ezzel kapcsolatos műveletekről, — hogy elejére s ha a szükség úgy kívánja, a végére is, egy

30—50 cm. hosszúságú elrontott, egyébként más célra fel nem használható filmdarabot, úgynevezett befűző-filmet ragasztunk. (Azt hiszem, a betűző-film elnevezés a blank-film megjelölés helyett, ha nem is jobb, de legalább magyarosabb lesz.) Ezután, — ha ilyennek készítésével foglalkozunk, — ragaszthatjuk az embléma, végül pedig a felirat-filmünket s csak azután jön a tulajdonképeni kép-film. Ezzel az eljárással elértük azt, hogy filmjeink leadó-gépbe való befűzése, — akármlven kis filmtekereset is használunk, — kényelmes és könnyed lesz s nem kell sohasem tartanunk attól, hogy filmjeink képkockáit, befűzés közben, — valamilyen karcolás, vagy sérülés éri. El nem használható filmtekeressel amúgy is rendelkezünk. tehát a filmjeinket megóvó befűző-film alkalmazása semmiféle külön kiadással nem jár.

Mi ujság?

Uj Perutz Anyagok!

A PERUTZ gyár alig két éve oly keskeny és kisfilm anyaggal örvendeztette meg a mozgó-fényképező amatőröket, amely a keskeny és kisfilm anyaga iránt támasztott szükségyszerű magas követelményeknek minden tekintetben igen jól megfelelt. Ez az anyag Perutz Rectepanfilm néven került forgalomba, amely tetszés szerint mint fordítófilm, vagy negatívfilm volt felhasználható.

Az *Amatőr Filmélet* az új év kezdetén igyekszik elsőnek hírt adni a Perutz gyár kísérleteinek újabb eredményeiről, az új Perutz keskeny és kisfilm anya-

gokról, nevezetesen a *Perutz* „Rectepane Umkehrfilm“ és *Perutz* „Rectepane negatívfilm“-ről.

Mint az új anyagok neve is elárulja a *Perutz* Rectepan-Umkehrfilm csak mint fordítófilm, a *Perutz* Rectepan-negatívfilm pedig csak mint negatívfilm használható. Míg az eddigi Rectepanfilm érzékenysége $10/10^0$ Din volt, addig az új anyagok érzékenysége $12/10^0$ — $13/10^0$ Din. Nagy haladás ez, különösen a jelen esetben, amikor úgy a Rectepan-Umkehrfilm $12/10^0$ — $13/10^0$ Din, valamint a Rectepan-negatívfilm $12/10^0$ — $13/10^0$ Din anyagokban — amelyek műfényfelvételre is alkalmasak — a korábbi érzéketlenebb $10/10^0$ Din-es anyag rendkívül finomszemcsézettységét teljes százszázalékban, színérzékenységet pedig még fokozottabb mértékben találjuk. A magas általános érzékenységen kívül az összehasonlító felvételek az új *Perutz* anyagok, ú. m. a *Perutz* Rectepan Umkehrfilm és *Perutz* Rectepan negatív film előnyére még a fényudvarmentesítő rétegben, valamint tartósság és mechanikai szilárdság szempontjából tüntetnek fel jelentős eredményeket.

Eladó.

Rolleiflex 6x6 méretű. F:3.5 Zeiss Tesar objektívvel 12 felvételre. Kitűnő állapotban, bőrtokkal, 1 db sárga színszűrővel. Ára 200 pengő. Coronet 3x4 cm. nagyságú. F:4.5 kettős anasztigmattal, beépített önkilóddóval sárga bőrtáskával, teljesen új állapotban. Ára P 45.—
Cím: Böhm Sándor dr. Bpest, II., Margit-körút 43. Telefon: 15-34-17. Délben 1—2-ig.

Könyvszemle

Dulovits: „Lichtkontraste und ihre Überwindung“ volt az ideai könyvpiac első fotószakkönyve, mely a Verlag „Die Galerie Wien kiadásában megjelent. Könyvében az alig 30 éves szerző hivatkozik 25 éves fotoamatőr multjára, mely idő alatt felhasználva fizikai és kémiai tudását, specializálta magát a nagy fényellentétek kiegyenlítésében. Könyve első részében praktikus tanácsokat ad, sok közismert dolgot említ meg s néhány gyárnak a használatra kész előhívóját ajánlja, melyeket ő is állandóan használ. A második rész egészen újszerű és pompás. Ebben a részben tizennyolc — legnagyobb részt jólismert — képét közli, 14×19 -es nagyságban s leírja hogy miért készítette el a fényképet, milyen géppel s hogyan dolgozott, mi jó a képen (sőt néhol azt is közli, mi nem tökéletes és miért), milyen segédeszközt, esetleg milyen trükköt használt, végül közli a képpel összefüggő összes fényképezési és kidolgozási adatokat. Kezdő és haladó amatőr egyaránt sokat tanulhat belőle. A könyv kiállítása tetszetős, a közölt képek reprodukciója kifogástalan. (A könyv ára 5 P 50 f).

Jó üzleti érzékre vall, hogy a szerző könyvét német nyelven adta ki. Az ellenben már nagy hiba, hogy a német nyelvű könyvből nem árad ki a magyar levegő. A szerző; neve sem árulja el magyar származását, legalább néhány soros előszó lenne benne, hol a keltezésnél „Budapest“ szerepelhetne. Az hogy három magyar vonatkozású képet hoz, de nem írja hozzá, hogy „nálunk Magyarországon“ nem jelent semmit, mert azokról is csak úgy ír, oly idegenül, mint a 2000 m. magasságban készült alpesi képéről. A „Bitte um Feuer“ képénél is megjegyezhetné volna, hogy „e felvétel a tanári szobában készült két budapesti kartársamról.“ A „Schularbeit“ felvételénél is megemlíthette volna, hogy az egyik budapesti polgári iskolában növendékeimről készítettem e képet. Egy olyan nagy tehetségnek, mint e mű szerzője nem szabad soha elhallgatnia, hanem ordítania kell azt, hogy magyar.

7997

A megjelenéskor

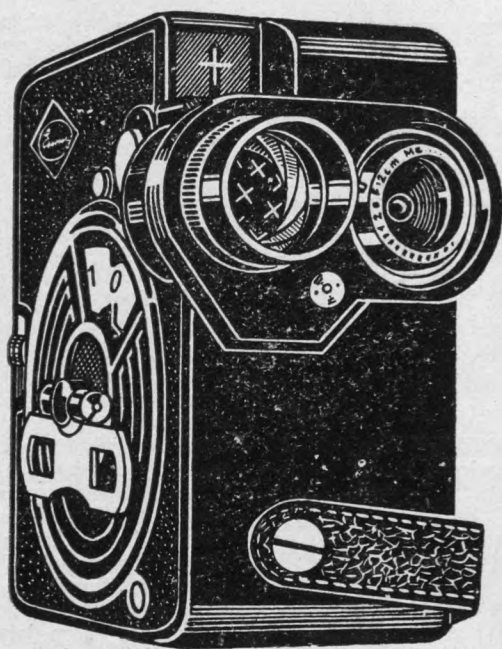
Ilyen arányban terjed az

EUMIG INDEX

felvevő kamara

és

most.

Vezérképviselő: SILBERER ÉS FORNÉT Budapest, V., Bálvány-u. 16.

Telefon: 1-276-23.

Fotóélet kiadása. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Gyulai Ferenc dr.
Budapest, II., Margit-körút 34.
Nyomatott: Schinkovits és Társai nyomda, Budapest, VI., Lovag-utca 20.